

Kongerotten

Kongerotten er halvt menneske, halvt dyr. Han har indtaget byerne og kan gøre sig forståelig på menneskenes sprog. Foretrukne tilholdssted: høje glashuse med smidige udsugningskanaler og rare gulvtæpper. Kongerotten har en svaghed for muskuløse kvindelægge med små tatoveringer. Når de første indsatte ankommer til deres kontorer gnider han sig op af deres ben. Han varmer sig og siger til dem: «Du er også ekspert i blandede safter, du og jeg har en del tilfælles.» Af og til opfører han en lille dans. «Hvem danser du for?» spørger de. «Jeg danser for jer,» siger han. De påskønner hans ærlighed. Chefen griner ad deres tegninger og idéer, men kongerotten manipulerer ikke.

«Du har læst på lektien,» siger de. Men hvorfor er du bedre end os? Således gnider han sig op af benet hos kvinderne, mens han pudser sit skjold. Jeg er ikke bedre end jer, men se nu på mit skjold. Alt hvad I nu ser, afhænger af hvordan solen står på himlen.

Den nærmeste medarbejder løfter op i sin spadseredragt og lader kongerotten komme til. Han snuser til hendes røde indianermaske fra Yucatan tatoveret på den nederste del af anklen. Hans behårede ben kradser sejsikret i mayafigures rødsprængte øjne. Hun trækker benene til sig. Kan du ikke lære mig nogle tricks, siger hun. Jeg vil også lære at danse. Jeg vil også være smidig så jeg krybe sammen i skakten, i de skjulte rør. Vis mig og de andre hvad du kan. Kongerotten spadserer henover det kunstige væg-til-væg tæppe. Bagefter hopper han op på kontorets bordplader. Solens stråler falder i en lodret kegle ned gennem det ovale ovenlysvindue og rammer hans skjold. «Kan du se mit skjold, det ligner titanium. Jeg er lige kommet ud af sengen og alligevel er jeg smuk.» Hun smiler lidt stift men opstemt. Bare det var mig, siger hun. Du har det så nemt. Dårligt når hun at sige dette før der breder sig en sø af urin under kongerottens krop. «Jeg er ked af det, men væg-til-væg tæpper er ikke min stærke side. Også de nøgne lysstofrør presser min blære.» Hun hjælper ham med at tørre op. «Fortæl mig hvor I kommer fra.» Kongerotten retter sig op, skutter sig og siger:

«Vi er en slags bæltedyr. Vi udvandrede fra Mexico. I starten havde vi gode vilkår. Vi spredte os op gennem Nordamerika. Her i Europa er der trængt og vi må søge ind i storbyerne for at finde føde og holde os beskæftiget. Efter at have boet sammen med jer et stykke tid forstår vi godt jeres bekymringer. I bruger det gennemsigtige glas anderledes end os. I bruger glas til at spejle jer i, for os er det et spørgsmål om nedkøling og overlevelse. Man køler sig bedst i mørke. For jer er en enhver luftkanal et mørke, for os er den et sted til at bygge rede. I sveder i jeres glashuse. I glasset er der en udvej, skakten. Før eller siden glider vi ned igennem. Når det er fyraften sidder vi på risten udenfor. I andre går forbi men genkender os ikke.»

Gadedrengforskeren

Gadedrengforskeren har sit faste bord midt i byen, omringet af travle tjenere. Herfra iagttager han menneskenes misere. Men det er også herfra han udser sit bytte. Først indtager han sin aperitif. Dernæst indtager han et solidt måltid mad. Bagefter tænder han sig en cigaret. Nu er han ved at være klar. Han misser med øjnene og trækker luften ind gennem næsen. Rundt omkring ham vimser det med unge mænd. Han har allerede nogle emner i ærmet.

Han ved han skal mærke efter, inden han træffer sin endelige beslutning. Han holder af at promenerer på det store hovedstrøg. Det smertes ham når han ser en lapsus gå til i sidegaderne. Ensom omgivet af avislæsere og mænd der taler om kvinder, følger han tålmodigt værtens øjne indtil han vender blikket ud mod gaden hvor han metodisk scanner de robuste, tyveårige let svajende unge drenge.

En gadedreng fra underklassen kommer og sætter sig. Med sin slanke cigaret i munden noterer gadedrengforskeren sig følelsernes debet og kredit mellem troskab og afvisning, som han bogfører med samme lette, korte smil med ufrivillige trækninger om munden. Den unge fyr har store hænder og store fødder. Med undertrykt fryd indånder gadedrengforskeren det mørke lys der slumrer i et apatisk og forjættet blik. Rettende på slippet skubber han med en forsigtig bevægelse det slanke glas hen mod gadedrengen. Uden at spørge hvad der er i glasset tager denne en tår. Forhekset stirrer gadedrengforskeren på en fremskudt blodåre der kommer til syne netop som gadedrengen hæver armen for at drikke. Under det efterfølgende måltid får han øje på et modernærke der stikker umanerlig langt frem. Gadedrengforskeren studerer hver en bevægelse.

På vej hjem fra restauranten bevæger gadedrengforskeren sig nogle skridt bag gadedrengen. Han har tændt sig endnu en cigaret, men studerer drengens svajende gang, hans ben, nakken og skuldrene. Af og til sparker gadedrengen til en bold. Andre gange går han ind i en kiosk for at købe et magasin, penge som gadedrengforskeren har givet ham. De sætter sig på en bænk, gadedrengen med sit magasin, gadedrengforskeren med sin avis. Han læser ikke, men ser på gadedrengens hænder, på hans læber, på hånden der retter på kasketten, på tvivlen, på skyheden. En anden gadedreng hilser ovre fra parken. Vantro strækker denne armene i vejret.

Gadedrengforskeren sidder med halvt lukkede øjne og understreger et svagt smil. Gadedrengen skynder sig hen for at købe en kage. For hver en bid henrykkes gadedrengforskeren af de svulmende læber og de blottede tænder. Det begynder at regne. Gennemblødt går de gennem gaderne, gadedrengen dinglende med sine arme, gadedrengforskeren med sine manchetter i sin hvide skjorte. Ved gadedrengforskerens hoveddør får gadedrengen lov til at låse døren op. Indenfor omgivet af bøger og malerier fra den ekspressionistiske periode tager gadedrengen sine strømper af. Gadedrengforskeren klipper tæerne på gadedrengen før denne ifører sig gadedrengforskerens hjemmesko. Sidst på aftenen tænder gadedrengen op i pejsen. Bagefter slår han seks æg ud for at lave en omelet. Han dækker op med tallerkener, kniv og gafler samt peber- og saltkværn. Ydmyg og lykkelig sidder gadedrengforskeren ved bordet og venter. Da de har spist fisker gadedrengforskeren to store sedler frem fra sin pung. Gadedrengen nikker og forlader huset. Bag de blyndfattede ruder står gadedrengforskeren og ser sin gadedreng bevæge sig væk i natten.

Korrespondanceskakspilleren

Korrespondanceskakspilleren bor alene i en toværelseslejlighed. Her sidder han det meste af natten med krummet ryg bøjet indover bordet mens han udtænker sit næste træk. Hans modstander, en ukendt ungarer med international mesterstyrke sidder ligesom ham selv i en toværelseslejlighed et sted i udkanten af Budapest.

Korrespondanceskakspilleren foretrækker det sikre. Spansk, Ruy Lopez, er stadig hans foretrukne åbning. Når han har gjort sit træk kan man se ham gå rundt om bordet mens han med jævne mellemrum sender et nervøst blik hen mod skærmen. Af og til går han ud i køkkenet. Mens han henter skærebrættet frem og en pølse han har liggende i køleskabet, funderer han over sit sidste træk. Andre gange stiller han sig hen til vinduet, mens han kigger på ejendommen overfor. Det slår ham at genboen på tredje har fået nye gardiner. At der sidder et dyr i vindueskarmen.

Efter et stykke tid går han tilbage til sit parti. Han læner sig tilbage i stolen, lukker øjnene mens han ser brikkerne for sig. Jeg har endnu min sortfeltet løber siger han til sig selv mens han nikker over til de sovende. Når han som nu stilles overfor den åbne gambit, en sicilianer, er han nødt til at gå på toiletet før han beslutter sig for om han vil modtage offeret. Et godt stykke inde i partiet mærker han en positionel fordel og vælger at bruge tiden på at hente nogle cigaretter og en pose engelske lakridser.

Han går ud på opgangen. Der er helt stille. De andre sover. Mens han går ned ad trapperne tænker han på om hans modstander vælger det offensive h5, et såkaldt bondefremstød, eller det mere tålmodige springeren ud på h6. Da han er nået ned på fortovet, vender han sig om mens han eftertænksomt ser op på sin ejendom. Der er mørkt i alle rum undtagen på anden sal hvor en lille lampe står tændt og lyser indover et bord med hvide og sorte stauntonbrikker udstandset på en fabrik i Polen. Korrespondanceskakspillerens hjemmehane.

Nede i kiosken betaler han for sine cigaretter mens han mumler at han i dag har tænkt sig at modtage, modtage en gambit. Ekspedienten ser spørgende på ham. «Siciliansk åbning,» siger han. «Ekspedienten nikker, de østeuropæer.» Han nikker og ønsker korrespondanceskakspilleren held og lykke med resten af partiet. «Lakridserne, jeg glemte lakridserne.» Han går hen til hylden og finder den særlige pose med et indhold formet som små mønter. Udenfor kaster han et par af de engelske drops i munden. Efter at have passeret hjørnet breder en ubehagelig fornemmelse sig op gennem kroppen. Han har overset noget. Et uanseeligt men stærkt bondetræk. Han begynder at løbe. Han løber op af trapperne, låser sig ind og skynder sig hen til brættet. Han ånder lettet op. Hans modstander har valgt det tålmodige Springer h6, et maskeret kongangreb. Han har set det før. Korchnoi mod Karpov, Baguio City, Philippinerne 1976. Veltilfreds læner han sig tilbage i stolen. Han rejser sig. Går ud i køkkenet og brygger sig en kop kaffe med argentinske bønner. Det bliver en lang nat.

Da klokken nærmer sig fire må han gabe en enkelt gang. Efter yderligere tre timers spil har han mulighed for at vinde en bonde i fem træk. Forceret. Han kan ikke få øje på noget modtræk. Han smiler mens han står henne ved vinduet. Han forestiller sig sin modstander sidde i sin lejlighed i Budapest uden varme. Måske han har en kat der går omkring? Måske tror han at det er ham der skal føre den stolte ungarske skaktradition videre? Måske han stadig håber på en remis?

Alt dette tænker korrespondanceskakspilleren på mens han nipper til sin stærke kaffe med maledede bønner fra højsletten i det vestlige Argentina. Omkring klokken fem kapitulerer hans modstander. En skalp, en ungarsk skalp. Korrespondanceskakspilleren slukker for skærmen mens han sender et sidste blik ned på den afsluttende stilling. Han trækker vejret mens han nikker. Det er lyst udenfor. Folk i ejendommen er så småt ved at stå op. De skal på arbejde.

Korrespondanceskakspilleren har også været på arbejde. Han har slået en ukendt ungarer, indhøstet endnu en gevinst. Nu skal han i seng. Med smidige bevægelser fører han tandbørsten rundt på de forreste tænder mens han glæder sig over det afventende springertræk på h6. Da han vågner omkring klokken tolv middag kan man se ham spadserer af sted til købmanden med sin hvide mulepose i hånden. Søvnigt nikker han til pensionisterne som han møder ude på fortovet. Flere af dem ser mistænkeligt på ham. Endnu én af de arbejdsløse tænker de. Han smiler tilbage. Det er nok for ham at vide, at han har sendt en lovende ungarer til tælling, at han måske har fundet en teoretisk svaghed i siciliansk åbning, at pengene for gevinsten om få dage er at finde på hans bankkonto, at han skal have sort i næste parti hvor han allerede har besluttet sig for at spille dragevarianten i fransk.

MONDE diplomatique

Postboks 7046 St. Olavs plass,
0130 Oslo, Norge
Telefon: + 47 47 465 880
www.lmd.no

Ansvarlig redaktør:
Remi Nilsen [remi@lmd.no]

Faste bidragsytere

Arnstein Bjørkly, Kim Bredesen,
Alexander Carnera, Espen Grønlie,
Morten Harper, Rune V. Harritshøj,
Truls Lie, Steffen Moestrup, Sverre V.
Sand, Slavoj Žižek.

Faste oversettere:

Geir Uvsløkk, Gøril Eldøen, Karit Elise
Valen, Erik Nordby, Martin Bjørlo,
Lasse H. Takle.

Abonnement

Løpende årsabonnement på papiravisen [12 utgaver]:
Norge 450 NOK. Europa 530 NOK.
Verden 560 NOK.
Abonnement kan tegnes på telefon
+47 47 465 880
eller e-post til abo@lmd.no.

Annonser

Le Monde diplomatique når nærmere
100 000 lesere. Avisen selges som
abonnementsavis, samt i løssalg i
Norge og Danmark.
En større del av opplaget vedlegges norske
Klassekampen. Norske LMD kommer
ut den første uka i hver måned.

For informasjon om annonser kontakt:

Anne Lena Gallefoss:
telefon: **93 007 444**
e-post: **annelena@lmd.no**

Utgiver:

Le Monde diplomatique Norge AS.
Daglig leder: Truls Lie
Eies av Per Meland, Truls Lie og
Remi Nilsen

Design

Ellen Renberg og Tine Svae
www.redaksjon25.no

Trykkeri:

Nr1Trykk, Lillestrøm, Norge.

Avisen mottar støtte midler av Norsk
kulturråd og stiftelsen Fritt Ord.

Månedsavisen **LE MONDE** diplomatique
har et globalt, radikalt og intellektuelt
engasjement. Denne norske [nordiske]
utgaven av inneholder artikler fra fran-
ske Le Monde diplomatique og de andre
internasjonale utgavene, samt artikler
[merket «@ norske LMD»] fra den nor-
ske redaksjonen. Hovedspråket er norsk.
Bilder velges av den norske redaksjonen.

LE MONDE diplomatique internasjonalt

75 internasjonale utgaver, hvorav 46 er
papirutgaver. Totalopplag 2,4 millioner
eksemplarer. Utgis på 29 språk.

Frankrike:

1, Avenue Stephen-Pichon, 75013
Paris
www.monde-diplomatique.fr
Grunnlegger: Hubert Beuve-Méry
Daglig leder og ansvarlig redaktør:
Serge Halimi
Sjefredaktør: Martine Bulard

Norske Le Monde diplomatique arbeider
i tråd med Redaktørplakaten,
Tekstreklameplakaten og Vær Varsom-
plakatens regler for god presseskikk.
Den norske og tyske utgaven er
partnere i det europeiske nettverket
Eurozine. Se www.eurozine.com

Neste
nummer
av **Le Monde
diplomatique**
kommer ut
4. august